

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A csáktornyai takarékpénztárak egyesülése.

A csáktornyai takarékpénztárak egyesülésére való törekvés az érdekelt körökben meglehetősen hullámokat vert s amint látjuk, átsapott a hírlapokba is.

Mikor az első, erre vonatkozó hír elterjedt, szándékom volt nekem is nézetemnek kifejezést adni, de nem tettem, először azért, mert nem akartam az illetékes tényezők határozatának elé vágni, másodsor azért, mert utóbb, a megjelent hírlapi közleményekbe, a nagykanizsai bankfiók főnöke mint állítólagos kezdeményezőnek személye is a vitába bevonva lett; előttem pedig a bankfiók főnökének, az egyesítésre vonatkozó érdemleges okai ismeretlenek voltak, harmadszor azért, mert a dolog itt nagy horderejű, s ennél fogva alaposan megfontolandó lévén, magam is nehéznék találtam, hogy akár pro — akár contra, már előre állást foglaljak és véleményt nyilvánítsak.

Helyzetem nagyon nehéz volt azért is, mert különösen az ügy anyagi része, az egyesíteni szándékolt pénztintézetek vagyonának, a részvények nem egyforma mennyiségének és értékének különbözősége folytán felmerült ellentétek kiegyenlítésére, s mimódon leendő helyes kiegyenlítésére nézve, nagyon alapos számítás nélkül nem tudtam határozott véleményt nyilvánítani. De olvasva Fejér Jenő könyvelő urnak a Muraközben megjelent és Weisz Miksa könyvelő urnak a lapokban eddig meg nem jelent szakszerűleg kidolgozott számításait, úgy találok, hogy az ügy anyagi (pénzügyi) részének végrehajtása nehézségekbe nem igen ütközik, az egyesülésnek ezen okból semmi akadályát nem látom.

Sokkal több, nagyobb akadályt látok a személyi kérdések és érdekek kiegyenlítésében és abban, hogy nincs garancia az ellen, hogy az egyesülés másik percében, az igazgatóságból és a részvényesekből nem válik-e ki 10—12 tag, s a szomszédos városok pénzemberei segítségével — ha a körülmények úgy kívánják — egy nagyobb részvénytőkével, ismét egy másik takarékpénztárt alapít?

A személyi kérdések helyes megoldása nézetem szerint nem olyan könnyű, mint hinnők!

Van 3 igazgató, 3 aligazgató; az igazgatók közül a maga pénztintézeténél most mindenik első személy, (chef), egyesülés esetére, esetleg csak egyik lehet vezető-igazgató és az összeolvadt 35—36 igazgatósági tag actív szerepe is lenyegesen hanyatlani fog; az aligazgatók és igazgatósági tagok tevékenysége ezek nagy számánál fogva a váltó és egyéb kölcsönök bírálsánál nem véthetik oly gyakran, mint eddig, igénybe, tehát bizonyos mértékben rájuk anyagi hátrány is származik. Ily nagy testületben az előbbi összetartozandóság folytán colteriák

maradnak, vagy keletkeznek, egész bizonyos, hogy nem lesz meg a kívánt és szükséges összhang.

Egyik-másik egyénileg nem érvényesülhet úgy mint eddig, ebből származó sértett önérték és hiúság (hisz gyarló emberek vagyunk!) elégtelenséget kelt s el van velve az ujabbi elszakadási törekvések magva!

En csendes szemlélője voltam az itteni pénztintézetek keletkezése és életének.

Az elsőnek megalakult csáktornyai takarékpénztárt lehetett volna fejleszteni, oly nagygyá növelni, hogy az itteni minden képzelhető hitelígyéket teljesen kielégíthette volna s határozottan állíthatom, hogy a Muraközi és a Csáktornyaideki takarékpénztárak szülői anyjai éppen a fentebb általam felhozott, ahhoz hasonló személyes sérelmek voltak.

Az ügyvédek személyi kérdése semmi akadályba sem ütközik, — eddig a három takarékpénztárnál 1—1 ügyvéd volt elfoglalva mint meghatalmazott, az egyesülés folytán az ügyvédi leendőkből tekintőleg az ebből őket megillető jövedelmekben is egyformán lehet részesíteni.

Az a nézet, hogy a mostani takarékpénztárak egyesülése esetére ezzel egy újabb pénztintézet nem tudná a versenyt kiállani — nem alapos. — Akkor, mikor a Csáktornyaideki takarékpénztár megalakult, a másik két intézet részvényesei erkölcsi kötelezettséget vállaltak, hogy velem semmi-üzleti összeköttetésbe nem lépnek.

Időközben változtak a viszonyok, az emberek is, ma már azon erkölcsi szolidaritást csaknem mindenki elfeledte, s a megalakult pénztintézet nemcsak él, de gyarapodik.

Igy lenne egy újabb pénztintézet alapítása esetén is.

A hitel esetleges megvonására vonatkozó szándék megvalósítása pedig a bankfióknál is nem egy ember akaratától függ! Különbösen a bankfiók által nyújtott hitelt a takarékpénztárakra nem tartom létkérdésnek, — például hozom fel: hogy a 26 éves 200000 kor. részvénytőkével, 83000 korona tartalék tőkével rendelkező Muraközi takarékpénztárnak a bankfiók is visszszámításra adott váltóokra tudommal nem több, mint 100,000 kor. hitelt nyújt?

Ezzel be is fejezhetném ezen ügyre vonatkozó nézetemet, de a dolog pénzügyi részére akarom még egyik részvényes társamnak általam is osztott véleményét közölni.

Nem találok egész biztosnak, hogy az egyesülés esetére az egyesült takarékpénztárak annyi tiszta jövedelmet lesznek képesek elérni, mint jelenleg a három együttvéve elért? De ha ez bekövetkeznék is, az ő — általam is helyeselt nézete az, hogy

ily (mint az egyesüendő lenne) nagy pénztintézet élére egy kiválóbb pénzügyi tudással bíró vezérigazgató (general-director) lenne állítandó, akinek legkevesebb 20—24 ezer korona fizetés volna adandó. — Ez pedig a nyeresző jövedelmet tetemesen csökkentené.

Az úgy kellő formában még egyik takarékpénztár elé sem került, ha ez megtörténik, vegyük nyugodt, komoly megfontolás alá, minden érdekelt adja elő nézetét, esetleges aggodalmait s ezek figyelembe vételével határozzon első sorban az igazgatóság és azután — ha az ügy oda kerül — a közgyűlés.

Nekem a Muraközi takarékpénztár, mint egyik jelentéktelen részvényesének, fennállása óta igazgatósági tagjának és jogi képviselőjének, dédelgetett gyermekem volt, de ha a többség úgy határoz, hogy »egyesüljünk« — belenyugszom.

Csáktornya, 1907. szeptember 16.

Zakál Henrik
ügyvéd.

K Ü L Ö N F É L É K.

A horvátok Muraközért!

A spalatoí akadémiai fiatalság, mint az Obzor írja, folyó hó 22-én a községi színházban nagy népünnepelet rendez, melynek jövedelmét a muraközi horvátok segélyezésére szánták, akik oly sokat szenvednek és nélkülöznek a magyarok miatt. Ugyan ez alkalommal a fiatalság nagygyűlést tart, melyen Muraköznek a kiküldöttjei (?) referálni fognak a muraközi horvát viszonyokról, valamint a horvát képviselőknak a budapesti képviselőházban folytatott »vitéz« harcáról. — Hát kell-e ennél világboldonditóbb ostobaság! — Muraköz kiküldöttjei a spalatoí gyűlésen? — Igazán neveléses! Kik azok? Hova valók? Bizonyára nem muraköziek, hanem világboldondításra valókat Muraközieknek léptetnek fel, hogy kifelé még a muraköziek elégtelenségéről is beszélhessenek. — Hát ki bántja a muraközi horvátokat?! Csak ezredrészenben tisztelnék a horvátok a Horvát-Szlavonországban élő magyarok nyelvi jogait, mint a muraközi horvátokét a magyarok, nem panaszkodnának az ott lévő magyarok annyit, amennyit joggal panaszkodnak. Épen azért a muraközi népeknek van annyi esze, hogy ilyen testvéri szeretetnek és ölegetésnek nem ül föl. Tartsa meg a spalatoí horvát ifjuság a népgyűlésen összegyűjtött alamizna pénzt magának és segélyezze az éhezõ zagoreceket, akik valóban rászorulnak a segítségre, s hagyjon békét a muraközieknek, a kiknek van miből megélniök, de különben sem óhajtának lelki rokonságba keveredni a horvát nagyzás hóbortjaival.

Lódíjazás.

A muraközi lovak minősége a nagy kereslet következtében beállott csikó kivétel folytán bizonyos visszaesést mutatott az utóbbi időben, pedig a muraközi ló megfelelő minősége s ezzel kapcsolatban állandó keresettsége, illetőleg magas ára ugyiszólván lelkedése a muraközi népek. Tudjuk, hogy a muraközi ember egy pár muraközi kanca után megél, mert a szépen fejlett egy éves muraközi csikóért 400—800, sőt 1000 K-át is kap. Epen ezért az illetékes lényezők mindent elkövetnek, hogy a muraközi fajta (nori) lóanyag minőségét nemcsak megtartsák, de fejlesszék is. A csáktornyai járás főszolgabírája, Kolbenschlag Béla felismerően a muraközi lótenyésztést fenyegető veszedelmet, megkereste a zalavármegyei gazdasági egyesületet és Zalavármegye lótenyésztő bizottságát, hogy mint legilletékesebb tényezők tegyenek valamit a muraközi lótenyésztés érdekében. E megkeresés következtében Zalavármegye lótenyésztő bizottsága elhatározta, hogy állami támogatással a muraközi tenyészanyag nemesítése érdekében évenként felváltva Csáktornyan és Perlakon lódíjazást rendez, melyen a csáktornyai és perlaki járás kispasztorai saját tenyésztésű muraközi kancáikkal vehetnek részt. Az ilyen első lódíjazás folyó hó 21-én, tegnap délelőtt 10 órakor tartott meg Csáktornyan a vásártéren.

A lódíjazáson megjelentek a földmívelésügyi miniszterium képviselőjében Molnár István szakados, a palini mentelep osztály parancsnoka, Árvay Lajos Zalavármegyei alispánja, továbbá Zalavármegye lótenyésztő bizottsága és a zalavármegyei gazdasági egyesület részéről nagy számban. Nevezetesen Koller István a lótenyésztő bizottság elnöke, aki egyszersmind a díjazásnak is az elnöke volt, Hertelendy Ferenc a megyei gazdasági egyesület elnöke, Oltay Guidó, Malatinszky Ferenc, Vizlendvay Sándor, Bosnyák Géza, Szentmihály Dezső, Stadel János, Elek Ernő, Hajós Mihály, Sárközi Viktor a gazdasági egyesület titkára, Laudor Ferenc szombathelyi állattenyésztési segédfelügyelő, a csáktornyai járási mezőgazdasági bizottság.

A kiküldöttek 10 órakor érkeztek meg az állatdíjazás színhelyére, hol a csáktornyai járási mezőgazdasági bizottság nevében Kolbenschlag Béla főszolgabíró fogadta és üdvözölte az érkezőket.

Díjazásra fölajánlottak a csáktornyai járásból 97 drb, a perlaki járásból 51 drb kancát nagy részben ez idei csikóikkal. A fölajánlott állatok nagy számára való tekintettel Koller elnök három bíráló bizottságot alakított. Egyet Árvay Lajos alispán, egyet Hertelendy Ferenc s egyet a maga elnökelete alatt.

Jutalomdíj volt egy 300 K-ás, két 200 K-ás, és 19 100 K-ás díj, mely díjak a földmívelésügyi miniszterium 2000 K-ás és a zalamegyei gazdasági egyesület 600 K-ás adományából nyert fedezetet. Ezen kívül a lódíjazás egyéb költségeire a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár 100 koronát adományozott.

A fölajánlott állatok számát és minőségét látva, a bírálóbizottság tagjai közül 25—25 K-át ajánlottak föl ott a helyszínen Hertelendy Ferenc, Koller István, Árvay Lajos, Elek Ernő és 30 K-át Murai Róbert, mely összegből és a 100 K költség összeg maradványából még 4 drb 25 K-ás és 3 drb 10 K-ás díjat osztott ki a bizottság.

A díjazott kancák tulajdonosainak nyilatkozatot kellett aláírni, melyben kötelezték magukat arra, hogy a díjazott kancákat három évig megtartják saját tenyésztésükben és azokat az ezen éveken át tartandó lódíjazások alkalmával csikóval, vagy a kanca befedezett voltát igazoló fedeztetési jegy előmutatása mellett elővezetik és bemutatják a lótenyésztő bizottságnak.

Az első díjat Lovrencsics Iván őrségi lakos kancája vitte el. A többi díjazott kancák gazdáinak a névsorát helyszíne miatt csak a jövő számunkban közölhetjük.

Határrendőrségi hírek. A belügyminiszter Madarász Ákos határrendőrségi fogalmazót, a csáktornyai kirendeltség vezetőjét a pozsonyi határrendőrséghez helyezte át és a csáktornyai kirendeltség ideiglenes vezetésével Barkóczy László határrendőrségi fogalmazót bízta meg.

Házasság. Nagypalugyai és turodivéki Plathy Tivadar folyó hó 16-án házasságot kötött öz. Banelli Vilmosné szül. Barsch Irén kisasszonnyal Perlakon.

Első mise. Gasparics József pécs-egyházmegyei áldozópap. Gasparics Vince murakirályi vendéglős fia folyó hó 6-án mondotta első miséjét a murakirályi róm. kath. templomban. Mise után az első misés pap atyja lakomát adott a vendégek tiszteltére.

Szüreti mulatság. A csáktornyai önk. tűzoltóegyesület a Zrinyiszállóda nagyertermében október 5-én este 8 órakor szüreti mulatságot rendez, melynek tiszta jövedelme tűzoltó szerek beszerzésére fordítatik. A jólékonycélna való tekintettel a nagyközönség szíves pártfogását kéri az egyesület vezetője. Belépti díj személyenként 1 kor.

Hirdetmény. Csáktornya nagyközség eljárássága által közhírré tétetik, hogy Csáktornya nagyközségben legtöbb adót fizető (virilis) községi képviselőknök 1908. évre összeállított névjegyzéke a község háza 3 sz. helyiségében folyó évi szeptember hó 23-tól 28-ig terjedő 5 napon át közzszenlére tételt. A névjegyzék ellen a kitételnek közhírré tételétől 15 nap alatt az alispánhoz, s onnan újabb 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz felelbevezhető, melynek határozata ellen felelbevezésnek nincs helye.

Szerencsétlen lövés. Kramarics Viktor perlaki kereskedő f. hó 17-én vadászal közben Koos József perlaki lakost véletlenül megöltte. Koos néhány sörétet kapott a derekába, melyet egy szem kivételével az orvosok mind sikeresen kivettek a sérült emberből, ki most orvosi gyógykezelés alatt van.

Uj polgári leányiskola a megyében. A sümegi kété osztályú felső leány iskola, melyet 17 évvel ezelőtt Ramazetter alapított, a folyó iskolai évtől kezdve 4 osztályú polgári leányiskolává alakítottatott át.

Balatonfüredi járás. Végre valahára megvalósul Balatonfüred és vidékének régi óhajta. A tapolcai főszolgabírói járást ketté osztják s Balatonfüred székhellyel új járást szerveznek. A törvényhatósági bizottság a földművelési miniszter leirata folytán, múlt héten tartott közgyűlésén az új járás szervezése által szükségessé vált járási állatorvosi állás rendszeresítésé iránt is intézkedett.

A pécsi kiállítás bezárása. A pécsi kiállítást október közepén zárják be nagy ünnepségek között. A kiállítást eddig több mint nyolcszázezren látogatták meg. A kiállítás utolsó ünnepi eseménye Zsolnay szobrának leleplezése lesz, a mit okt. 13-ra tűztek ki.

A piac megrendszabályozása. Közismeretes dolog, hogy a piacon tejfel vásárlás

alkalmával a vevők mindegyike előbb megkóstolja a tejfelt s csak azután vesz, ha azt jónak találja. Ez nagyon helytelen szokás, mert ugyanazzal a tejfeles kanállal kóstol minden vevő, s így mindenféle bejegységnek lehet a terjesztője az a bizonyos tejfeles kanál. Ezen, s az ehhez hasonló rossz szokásokon valamiképpen változtatni kellene, ha pedig változtatni nem lehet, akkor bizonyos rendszabálytal kellene a fertőzés terjesztését megakadályozni. Kaposvárot például elrendelte a hatóság, hogy a piacon minden tejfelárus asszonynak a tejfőlös köcsöge mellett egy vizes edénynek kell állani, hogy minden kóstolás előtt vízbe mártva és megtörölve a kanalat mindig tiszta kanállal kóstolhasson a vevő. Nálunk sem ártana hasonló rendszabály.

Déli vasut. Folyó évi szeptember hó 1-én Budapest-Csáktornya-határszélin vonalon Velence állomás és Agárd megállóhely között fekvő 165. sz. órházról »Gárdonyi« elnevezéssel egy személy, valamint utipodgyász és kutyák szállítására szolgáló megállóhely nyitottak meg, melynél személyvonatok utasok fel- illetve kiszállása céljából feltételeken megfognak állani. Gárdonyi megállóhelyen csak I, 2 és 3 szomszédos forgalmu I. II. és III. oszt. polgári menetjegyek adandak ki, míg a távolsági forgalomban utazóktól a menetdíjak — pótlék felszámítása nélkül — a vonatokban kalauzok által szedelnék be. Utipodgyász és kutyák ezen megállóhelyről csak utánfizetés mellett továbbíthatnak.

Halálos végű verekedés. Viziszentgyörgyön Logozsár Tamás korcsmajában f. hó 15-én este több környékbeli fiatal ember mulatott, melynek a vége természetesen szokás szerint összeszólalkodás, majd pedig verekedés lett. Verekedés közben Skvorcz Pál 19 éves ferencgyei suhanc egy sörösüveggel úgy dobta fejbe Flincsecz István 26 éves lapáthelyi lakost, hogy az rögtön összeesett és előntölte a vér. A megdobott ember koponyatorést és agyrázkodást szenvedett, a melybe folyó hó 19-én reggel 4 órakor belehalt. A gyilkos ellen megindították a bünvádi eljárást.

Gyilkosság. Berdi Katalin 20 éves felsőlakosi leány valami csekélység miatt haragban állott nagynénjével, Both Rozáliával s ennek fiával, Both Józseffel. Ez a harag annyira elfajult az utóbbi időben, hogy az anya és fia elhatároztak, hogy megverik a leányt. A leány, Berdi Katalin hétfőn, e hó 9-én délután a mezőre ment valamiért, amit az anya és fia meglátva, utána sompolyogtak. Délután öt óra lehetett, mikor a mezőn összetalálkoztak Berdi Katalinnal. A leány vallomása szerint a 20 éves leány, anyja biztatására nekitámadt ütötte-verte, azután pedig földhöz vágta. Azáltal folyton lüzelte a fiut s mikor a leányt a sikerült megmenekedni a kezei közül, a meggyalázó kifejezéseknek egész hármazát zudította utána. A megvert leány ekkor hazamenve, elhatározta, hogy bosszul áll Both Rozin, aki oka volt mindennek. Estefelé magához vett egy 17 cm. hosszú, élesre fent konyhakést s azzal elment az asszony házához. Both Rozália éppen a kul mellett foglatatoskodott, mikor a leány beharag az udvarra s a vele vitt konyhakést markolatig befedőlte a szerencsétlen asszony testébe. Az éles kés a felső karba hatolt, azt keresztlyvága, a derékba furódott, hol a tüdőt érintette. A súlyosan megsérült asszony összeesett s pár perci kínlás után kiszivedett. A leány akkor futásnak eredt,

mígnem a csendőrség letartóztatta és bevitte Alsólenovára.

— **Bábaosztóndíjak.** A pécsi m. kir. bábaképző intézet téli tanfolyama 1907. évi október hó 1-én kezdődik a magyar és német nyelven öt hónapig azaz február hó végeig tart. Az egész tanulás költsége a lakást és ellátást is beleértve, mintegy 180 korona. 40 éven felül csak kivételesen vesznek fel olyanokat, kik már tanultak két hónapig és cédulát kaptak, most pedig rendes oklevelet óhajtanak szerezni. Szegény tanulók teljes vagy fél összegű ösztöndíjat is kaphatnak, különösen ha olyan községbe mennek letelepedni, hol okleveles bába még nincs. Kérvényüket az ilyenek a tanfolyam megkezdése előtt küldjék be az intézetnek, főszelevelre keresztlevelel és erkölcsi bizonyítvánnyal. — A beiratás október hó 10-éig tart. Magáért a főlvetelért külön folyamodni nem szükséges.

— **Osztrák vásárosok megadóztatása.** Andrásy Gyula gróf belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, a melyben utasítja őket, hogy azokról az osztrák kereskedőkről, a kik a magyarországi vásárokat látogatnak, jegyzéket készítsenek, hogy a pénzügyigazgatóságok ezeket a kereskedőket megadóztassák. Ez az intézkedés arra az osztrák rendeletre vezethető vissza, a mely a magyar kereskedőket, a kik osztrák vásárokra járnak, iparengedélyváltására és jövedelmi adó fizetésére kötelezi őket.

Közoktatásügy.

Az új rajzitanításról az elemi iskolában.

Irtá: Dienes Károly, csáktornyai áll. tanítóképző tanár.

III.

Miután már ismerjük a gyermeknek azon természetes tulajdonságát, hogy csak úgy szeret rajzolni, ha azt illuzióteljesen teheti, a rajzitanítást csak úgy folytathatjuk sikeresen, ha a gyermeket ezen illuziótól, kedvtől meg nem fosztjuk — ha nem tűzünk ki neki nehéz, csüggesztő, száraz, elkedvetlenítő feladatokat; hisz minden egyes tanítással vagyunk. Hogy ha lassan történik az átmenet a játékból a komoly tanuláshoz és az érdeklődést fenn tudjuk tartani, akkor ott is nagyobb sikerrel jár fáradozásunk. Folytassuk hát egyelőre a gyermek természetes eljárását a fejből való rajzolás, (II) most már hovatovább elemeire bontva a mindennapi cselekvés jelenségeit, tárgyait, serkentve őket azoknak külön, tüzetesebb megfigyelésére, hogy képeiket ily módon erősítsék, tisztázzák. Szóval, eljárásunk még ugyanaz marad mint előbb, de ügyesen úgy kell vezetnünk a dolgot, hogy a folytonos megfigyelésre serkentés révén minél több tárgyi és formaismerethez is jussanak. Ilyen feladatok hovatovább az iskolai órán is gyakoriak lehetnek, főként a beszédterlem gyakorlatok keretében. Pld. valamely házi, vagy ipari foglalkozásról van szó, mondjuk mosásról, főzésről, vagy az asztalos, a kovács mesterségről. Felszólítjuk a gyermekeket, hogy figyeljék meg most már nem csak magát a cselekvést, hanem a cselekvés közben szereplő eszközöket is, ha lehet vegyék a kezökbe s úgy nézzék meg azokat. Feladjuk azután a cselekvést házi feladatnak, az eszközöket pedig az iskolai órán rajzoltatjuk fejből. Aki jobban megfigyelte a tárgyakat, helyesebb képet nyert arról s immár önmagából meritheti ki annak helyesebb képét is. Ez csak egy példa, de lehet variálni a dolgotszáz féleképen is, a fő az, hogy önálló megfigyelésre, minél önállóbb munkálkodásra s ezek alapján minél tisztább, helyesebb, gazdagabb ismeretekre tegyenek szert már eleve növendékeink.

Természet után semmi esetre se rajzoltassunk még semmit, a gyermek sem adja erre magát önkénytel, de ha mégis megpróbálja, jó ideig nem ismétli, annyira elkedvetleníti őt az ilyen kísérlettel járó csalódás. Az eredmény is sokkal rosszabb ilyenkor; mintha fejből rajzolt volna. A természet után való rajzolásra csak később kerülhet a sor, de sohasem mint végecélna, hanem csak mint segédtanulmányra, mint a korrektebb.

a részletekben is pontosabb ismeretek megszerzésének legfőbb eszközére, mely tanulmányok alapján az önálló rajz is értelmesebb, helyesebb, kifejezőbb lesz.

»Rajzoljunk tehát először fejből, amint azt a gyermek legjobban szereti, de olyan dolgokat, melyeknek rajzát ő maga is tudja ellenőrizni megfigyelései, szerzett képzetei alapján. Rajzoljon egyszerű házi, ipari eszközöket, használati tárgyakat, napot, holdat, csillagos eget, keresztet, magyar címert, zászlót, hidat, házat, templomot, stb. Megfelelő példát eleget fogunk találni ahányat csak akarunk, ha nem is az első évben. Sorozatainkat évről-évre paedagogiai érzékünkkel javítani fogjuk, mert némelyik új példáról hamarosan be fog bizonyulni, hogy korai, nehéz, nem sikerül; az ilyen hibákat jól jegezzük meg, mert ilyenek új rajzitanításunk minden fázisán fognak eleinte előfordulni, de minél figyelmesebbek leszünk, annál rövidebb idő alatt kiközösölhetjük azokat.»

Hogy meddig rajzoljunk fejből, az a körülményektől függ, de a változatosságra nagy gondunk legyen, hiszen gyermekekről van szó, akik az egyformaságba hamar beleunnak. Közben rajzoljunk mi is a táblára valami egyszerű tárgyat, mások mutassuk be ábrán, vagy később a valóságban is, hogy azokat rajzolják az előbbiekre analógiájára újabb közvetítő megfigyelések nyomán.

A fejből való rajzolásnak végtelen nagy hasznát vehetjük a tárgyargyak körében, a beszédterlemgyakorlatoknál, természetrajz, földrajz és helyszini rajznál, ipari és kézmunkánál. Milyen otthonossá lehetnek pld. a földrajzban a tanulók akkor, ha arra szoktatjuk őket, hogy a legtöbb olyan helyről, a hol megfordulnak, helyszini rajzot készítsenek, ha Magyarország, Európa, vagy a világreszek térképét passzióbiól rajzolják és színezik tetszésük szerint emlékeztetőül. — »Rajzolják hát kis tanulónk később a házuakat, annak homlokzatát, alaprajzát, az udvar helyszini rajzát, egy egyszerűt, majd nagyobb házat, kaput, várat, tornyot, stb. egyszerűen, vonalakkal, de mindent fejből, figyelmeztető, magyarázó hivatkozásunk csak általános és mérsékelt legyen. Ha valamit a táblára rajzolunk, a mi rajzuk is olyan egyszerű legyen, mint a gyermekeké. A rajzolás most még mindig némileg játék marad, de olyan, amely a tanulót gondolkodásra, élesebb megfigyelésre készíti. A feladatok megoldásánál szerény igényűek legyünk, a feladatok is egyszerűek legyenek, hogy mindenik tanuló győzze azokat megoldani. — Így megtartjuk kedvüket s megelégedettséggel szállja meg a gyermekeket.»

A fejből való rajzolás később se hanyagoljuk el, sőt egyáltalában sohasem, mert akkor telik majd igaz örömmünk benne, ha egyszerű dolgokat jól tudnak már rajzolni növendékeink. Ugy kell nevelni tanítványainkat, hogy az egyszerűnek jó előállításában több megnyugvást találjanak, mint az erejüket túlhaladó, nehezebb feladatok kapkodó megoldásában.

Gumit eleitől kezdve egyáltalán most még ne használjunk, az sokkal többet árt, mint használ, arra csak a természet utáni és másoló rajzolásnál van szükség, a helyesítés csak rárajzálással történjen. — Természetesen ne csak rajzoljunk, de festünk is fejből. Legyenek igényeink itt is eleinte szerények, mert a festés technikája sok nehézséget okoz némely tanulóknak. Az ilyen kezdetleges festésnél, minők a kör, ovális, sziv, kereszt, levél, zászló, stb. még előrajzolás sem szükséges, azokat mindjárt ecsettel festhetjük. Ezen festési célokra is nagyon jó a fehér csomagoló papír. Ez időben néhány kézügyesítő is szurhatunk be a rajzolásnál és festésnél, többnyire egyszerű geometriai formákat — oly módon, hogy a festésnél eleinte diktáljuk a színeket, később a tanulóokra bizzuk azok megválasztását.

A szemlélet nyomán való rajzolás volna a következő (III.) fokozat, legyen ez is átmenetes, vagyis eleinte még csak fejből való rajzolás, némi szemlélet nyomán. A rajzolandó tárgy ne maradjon most sem a tanuló előtt, hanem azt csak mutogassuk meg többször a rajzolás előtt, alatt és után, egyszer így, máskor úgy; mert ez még nem természet utáni rajz, csak hid, mely lassan oda vezet. A gyermek lassu rászoktatás nélkül ugysem képes valamit magára hagnya huzamosabb ideig kitartóan figyelni, annál kevésbé rajzolni. Még táblarajzaink pontosabb megfigyelésére is nagyon nehéz rávenni őket, mert már az is köti a szabadságot. De mint a szemléltetés egyik eszközét, különösen modell híján, most már gyakrabban kell nekünk is a táblarajzolás alkalmaznunk. Általában tehát most még csak szemléltetünk, de a tárgyat azután félretesszük. Némi meg-

beszélés, figyelmeztetés, bírálás helyén van, hogy a tanulók önbizalmát nem hogy csökkentjük, hanem erősítsük.

Amit ábrázolunk, az érdekelje a gyermeket (gyümölcs, állat, virág) keverni lehet olyannal is, aminek megrajzolása számára oktató, amiket előbb fejből rajzoltak, az most újra mind előhozható (használati tárgyak: létra, kulcs, kalapács stb.).

»Kisérleljük meg egymással összefüggő dolgok ábrázolását, az iskola, a ház környékét; rajzoljuk helységünk, vidékünk egyes tipikus részleteit megfigyelés után emlékeztetőül, hogy azokra mások is ráismerjenek. Kisérjük egyéb tanításunkat is állandóan rajzolásal és feleljenek a tanulók is a táblánál rajzolt kérdéseinkre. De nemcsak konkrét tárgyakat, hanem elvontabb dolgokat is tűzhetünk ki rajzolásra, pl. a naplemente, vagy a holdas új egyszerű kifejezését.»

A tárgyak szemléltetése hovatovább erőteljesebb, tartósabb legyen, hogy mind jobban megszokják az állandóbb és kitartóbb megfigyelést. Kiseb tárgyaknál annak megmutatása és kéziről-kézre való adása, egyszeri, vagy többszöri megfigyelése, ábrán, illusztrációban való megmutatása, utalás arra, hogy otthon, vagy máshol egy-két nappal előbb nézzék meg, továbbá saját táblarajzuk és ha nagyobb a tárgy, vagy összetettebb, annak az óra előtt, vagy alatt közszemlére való kitévése, végül saját kézi rajzaink bemutatása.

Nem lehet előtünk semmi eszköz nevelés, vagy felesleges, ha az által tanulóinkat abba a helyzetbe hozhatjuk, hogy az által őt egyes dolgokat önállóan ábrázolni, érthetően kifejezni tudnak.

A mi a rajzminták beszerzését illeti, miután itt nem lapmintákról van többé szó, hanem természetes tárgyak gyűjteményéről, azok egy része meg van a szertárakban, más részét pedig gyűjtse a tanító és gyűjtse a gyermekekkel.

»A szemlélet nyomán való rajzoltatás egyébként pszichológiailag akkor van helyén, midőn a gyermeket a fejből való rajzolás már nem elégti ki teljesen, midőn kezdi összehasonlítani a tárgyat a saját rajzával és javítja azt; jobbat akar rajzolni helyette. Fejből való rajzolás az most is, melynél a természetet csak rajzuk helyességének megítéléséhez vesszük segítségül.»

»Mint látni fogjuk, új tanításunkkal mindig bizonyos koncentrikus körökben haladunk. Feladataink ismétlődnek, amit eleinte fejből rajzoltunk abból egyet-mást — ami rendelkezésünkre áll, — most szemléltetés nyomán rajzoljuk, még pedig eleinte csak egyszerű konturral, majd színesen, előbb csak egy, majd több színnel, később egészen természet után fogjuk azt rajzolni és még később kifejezésünk anyagául használjuk fel tervezgetésünkben.»

A szemlélet nyomán való rajzoltatásra ime egy pár példa: Tűzzük ki az óra feladatát pl. a a borostyán levél, vagy egy lepke, bogár rajzolását. Hozzunk néhány természetes levelet, tegyünk ki néhányat szárita, hozzunk elő egy preparált bogarat, adjuk azokat kéziről-kézre, utaljunk a természetrajzi tankönyvünkre, vagy fali táblákra, hol azok mindenféle körülmények között mozgásban vannak ábrázolva, mi magunk is felrajzolhatjuk a táblára, vagy készítünk egy pár fali mintarajzot, olyan naiv felfogással, mint azt a gyermek megértheti és most mindezen szemléletek alapján próbálják a tanulók a témát mindenféleképpen, de önállóan megoldani, fekete és színes ceruzával, fekete folttal, majd természetes színekkel, de sematikusan, mindig egyszerűen és természetesen. Éppen úgy járhatunk el, ha mást, gyümölcsöt, madarat s más állatokat, vagy bármi más dolgot is kellene jellegzetesen ábrázolni. Elő kell hoznunk mindent, mi által a kitűzött fogalmat a tanulóval szemléltethetjük, megismertethetjük, bizony a természetrajzi ábrák is kitűnő szolgálatot tesznek nekünk a rajzolásnak ezen fokán.

Tanácsosabb egy órára csak egy témát tűzni ki, sokat és sokfelét semmiesetre sem, mert az szétforgácsolja az erőket és figyelmet. Azt se felejtsük, hogy mint mondva volt, a szemléleti eszközök, tárgyak, rajzok, még táblarajzaink se maradjanak még most a tanulók előtt, ne azokat másolják közvetlenül, hanem azok inkább csak előzetes és utólagos megfigyelésre és ellenőrzésre szolgáljanak.

Házi feladatoknál általában tanácsos a témát kitűzni, de buzdítsuk a tanulókat saját választású spontán rajzolatásra is, a legtöbb tanuló rajzot, de különösen ezeket mutassuk be az egész osztálynak.

Sve pošiljke se tičuće zadržavaju u novinama, naj se pošiljaju na me, urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora,
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JOZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Magjarski jezik.

II.

Vu zadnjim broju smo pisali od naredbe ministra školskih poslova, kojom poziva duhovne oblasti, da strogo se držeju poleg novoga školskoga zakona, te da se trsiju da se u svakoj školi deca moraju — navčiti magjarski.

Tak je prav. Naj ne bude više u ovim orsagu škola, gde bi navučitelj ili svećenik proti magjarskomu narodu, proti magjarskomu jeziku, proti magjarskomu orsagu govoril. Takovi se naj uništiju. Jer svi navučitelji poleg novoga zakona moraju prisegu položiti, da budu verni svetoj veri, da budu verni domovini i kralju magjarskom i da budu zakone obdržali. Koj neće prisegu položiti, on naj prime palicu i naj ide iskat onaj orsag, gde bi to dopustili, da proti svoje domovine zakonom negdo punta naroda. — Gdo se neće pokoravati zakonom, on se niti Bogu neće pokoravati, pak je najbolje, da takov nekvari naroda nekvari ljudi.

Pri nas u Medjimurju hvala Bogu i mamu već mnogo takvih navučiteljov, koji i bez zakona zvršavaju svoje dužnosti prema Domovini Magjarskoj. Nekoji su je još istina, koji se više staraju s drugimi posli kak školom, ali takvih je već jako malo i najveći del vrši svoju dužnost tak u školi kak i med narodom. Pri nas je dakle ne zbog navučiteljov potreban zakon tak jako, kak zbog nekogih velikojezičnib korifeušov koje plaćeni agenti nabrstiju proti magjarskomu jeziku proti Magjarskoj domovini.

Mi smo blizu tudjih zemljah. Susedi smo si s Horvatskom i Štajerskom. Negda smo mi branili tak stajerce kak i horvate proti turkom, jer niti naši neprijatelji nemoreju reći, da su Zrinyi Miklósovi soldati ne medjimurci bili, koji su onda ravno tak govorili magjarski, kak i svaki drugi magjari. Ali vremena su minula med medjimurce su se i iz Dalmacije dojuđuci narodi nastanili, jer su ove turke iztirali iz svoje domovine, Medjimurje je sadašnjim jezikom počelo govoriti, ali medjimurski sinu si navek ostali verni domovini Magjarskoj zanavek su ostali medjimurci. Ostali su navek mirni, te su i sada mirni, samo jeden varždinski gosponček si neda mira pod jednono i skace kak buha u rukavu, da on postane medjimurški kralj.

Dragi Medjimurci! Ja znam, da vi ne verujete tomu gospončeku, kaj vam on prodekuje, ali ako opet dojde lajat na Vas, ređite mu, da naj predi da ono žagorcom, kaj njim je obećal, da su ga za ablegata zebrali. Povećte mu i to, da budu magjarski zakoni navek tuliko jakosti imali da svakomu agentu, koj bude proti zakonom agitiral prikratiju hoze.

Pak zato niti najte Vi dragi dragi me-

djimurci poslušati takve hozače, koji mirnoga naroda hoćeju puntati. —

Jer koj vrag more to reći, da medjimurci više trpiju, kak koj drugi narod u Magjarskoj, napriliku magjari. Ravno magjari, tojest glavni narod ima najviše naplaćkov, jer orsag jako u malo mestah postavi orsačke škole ili druge orsačke zavode, gde su magjari sve moraju občine zdržati. Koji poleg Mure stanuju, moreju videti da je magjarom ravno takva mera smerjena u zakonu kak i megjimurcom.

Ali iz ovoga orsaga se nemore načiniti Babilonijum. Treba je da mora biti jeden glavni jezik, koj se službeni zove i svaki koj hoće službu dobiti, mora ovaj jezik — znati. To mora pripoznati svaki hozač iz Varždina.

Kuliko i kuliko megjimurških sinov je koji do najveće službe dojdju, nigdo je ne bantuje svi ostanaju verni ovoj domovini. Skoro svaka občina je već dala dosta odličnih službenikov ovoj domovini. Pak smo svi mirno živel, dok nije došel hozač iz Varždina.

Ali takvomu hozaču je dosta, da človek zdigne ruku gori i već on odbeži. Kak buha, ako ju iz rukava natiraju u gaćnicu skoći. Ipak takvi nespretni hozači su bolje k stenici spodobni, jer većšu nevugodnost nedelaju, kak grizeju i — smrdiju.

Politički pregled.

Pogodba med Austrijom i med Magjarskom — kak se vidi bude se ipak sklopila. Ministerpredsednik Wekerle, minister trgovine Kossuth, te i drugi ministri su bili u Beču, da tam pregovoriuju sa austrijskimi ministri pogodbu, i kak jedne novine pišeju, to jim i po ruki išlo jer nagodba je već u glavnim gotova. Samo još drugi tjeden austrijski ministri dojdeju u Budapeštu, da se čisto do kraja pogodiju.

I horvatski ablegati bi već radi mira. Kak pišeju jedne horvatske novine pravaški ablegati su poslali nekoliko članov u Peštu da mir prosiju od magjarskoga ministriuma.

Vu Horvatskoj su se nekše knjižice razširile, kak su to naše novine u zadnjim broju magjarski pisale, da budu horvati dobili nove štempline za poštu. Kak sada čujemo to nije istina. Horvati budu i od sada imeli takše magjarske štempline, kak su do sada imeli. Nekšne zidarske štempline imaju ali one nišči nemora kupiti, jer je je jeden kramar dal vun. Druge štempline budu samo onda mogli imati, kad budu pod svoju korunu spadali. Vezda je cela Horvatska pod magjarskom koronom.

KAJ JE NOVOGA?

— KOLENDAR: Szeptember 23. Ponedeljek, Tekla dev. muč. — 24. Tork, Gellért biskup mučenik. — 25. Sreda, Kleofas n.uč. — 26. Četvrtak, Ciprijan bišk. muč. — 27. Petek, Kozma i Damjan. — 28. Subota, Vencel kralj muč. — 29. Nedelja Mihály arkang. — Evangelium ove nedelje je: Spodobno je kraljevstvo nebesko — Zadoji fertalj meseca je 29-ga ob 12 vuri 37 minuti odvečer. — Vreme bude deždovno.

— Novi kraljevski notarijuši u Medjimurju. Minister pravica imenuval je u Csáktornya za kraljevskoga notarijuša dr. Balla Emila fiskaliuša iz Ujvideka, a u Perlak dr. Nosztopy Gaspara nagyatádszkoj fiskaliuša.

— Izložba kravah i svinjah. Meseca 3-ga budu se ob 10 vuri izložile krave i svinje. Izložba bude u Svetoj Jeleni zbog svinjskog betega. Na izložbu moreju doirati marhu i svinje iz cakovečkog kotara 43 nagrade budu se rezdelile u 725 korun vrednosti. Koji hoćeju dognati na tu izložbu — krave i svinje, moreju se javiti pri občinskih notarijušah do 25-ga ovoga meseca.

— Nesreća pri željeznici. Erős Jožef konduktler iz Kanize je 9-ga o. m. u Csáktornyi posla imel, pak u službi se je popičil pod vagonu opal, koji su prek njega išli i strahovito ga oranili. Vu Kanizu su ga odpeljali, ali predi kak bi u špital došel, je vumrl. Predi kak bi vumrl, je k sebi došel i valoval, da je sam bil kriv svojoj nesreći.

— Nesrečno strelanje. Krammarics Viktor preločki trgovac je na svojoj vadašiji jednoga psa vstrelil tak nesrečno, da je poleg psa sedeće gazda, Kosz Jožef takaj dobil nekoliko sprihov. Doktor ga vrači.

— Nova meša. Gasparics Jožef, Gasparics Vincija, murakirajškoga krémara sin, je 6-ga o. m. oblužaval svoju novu mešu u murakirajškoj cirkvi s velikom paradom. Gasparics Jožef je rodjak glasovitoga domo-rođca, Gasparics Marka. Novomešnik bude u pečuhskoj biskupiji mesto dobil, kaj tu spada.

— Na želudcu boležljiva i slaba djeca potriebuju kriepku, nu vrlo lahko probavljivu hrabu. U tu svrhu rabi kao najbolje od vajkada prokušano Nestléjevo brašno za djecu, vrlo fini mliečni dvopek-prašak, koji ukuhan u vodi daje vrlo ukusnu, kriepku i lahko probavljivu hranu. Rabi li se Nestléjevo br šno kao primješa mlijeku to biva polonje vrlo lahko probavljivo a li me se ujedno odvraća toli česta pojava želuđalnog ili crijevnog katara.

— Dohan i cigarje budu dražeše. Čujemo da se pregovori uodiju med ravnateljstvom duhanskih fabrikah i med ministarstvom trgovine i povišenju cenah dohana

cigarje i cigaretline. Delanje cigarih vnogo više košta, kak do vezda zbog toga hoćeju povekšati cenu cigarje i cigaretline.

— **Arpadova svečanost.** Vu Pusztaszeru je bilo petrajsstoga o. m. odkutje spomenika lodje Arpada, koj je magjare vu ovn domovinu dopeljal. Pristnik bilo je okolo 20 jezer osobah. Minister pravicah Dr Günther položil je venec vu ime vlade. Barabás Béla orsački ablegat držal je svečanostni govor. Po tem dafilivale su deputacije pred spomenikom. Svečanost bila je dovršena s banaetom.

— **Nesreća vu rudokopu.** Vu Forbacku (nemsškog zemlja) gde se je, kak nam je poznato, prošlo leto dogodila strahovita nesreća vu rudokopu, koja je vusmrtila toliko ljudi, došli su opet žalostni glasi. Vu rudnici nastala je eksplozija, pri kojom zgodom je 9 težakov vumrlo a 3 jih je oranjenih.

— **Ruski car Mikloš II.** se vnogo brine, da mu deca dobro budu obskrbljena, da nebi danas—zutra Irpela glava. Svojeja jedinoga sina dal je osecurati na 12 milijuna, a najstaresu kćer na 6 milijuna. Izvan toga je car položil na ime svojegv sina veliki kapital, k kojemu svako leto 300 jezer korun dodaje.

— **Strahovito ubojstvo** cele fumlje. Vu Kološvaru činovnik bolnice Litvai Januš bil je zbog nekakvih neurednostih predan sudu. Bojeći se od kaštie Litvai, o., njegova žena, dre kćeri jedna 14, druga 18 letah stare, su se ogiftali, a onda se obesili. Svi cetiri su taki vumrli.

— **Obesila se od straha.** Gerozda Katarina vrtljarka vu Beču došla je k jednoj ciganici, da joj iz kžrtah prorokuje budućnost. Ciganica joj je prorokovala, da bude na svetu velika dragoća i to se vrtljarki tak završilo vu glavu, da se od straha, da nebude imala kaj za jesti, se je obesila.

— **Proneverenje.** Gradski kanir vu Szászvárosu (Erdély) je vkral 700 jezer korun iz varaške kasse, pak pobegel, ali su ga vu Szebenyu prepoznali, pak vlovili. Predi kak su ga vlovili, hotel se je vubiti. Vu glavu su je pustil kuglu, pak je težko ranjen prenesen vu špitai. Veliki župaa iztragu vodi proti nekolikih varaških zastupnikov, ar su mu na pomoć bili, da pobegne.

— **Prmešćenje kapelana.** Jungwirth Gabriela kapelana iz Petrijanca na nadbiskup vu Miksavár premestil.

— **Strela jih je vubila.** Vu Zabni (Horvatska) su dve devojke 12-ga ovoga meseca na polju bile, pak gde je dežd počel iti, su se pod jedan hrast potegnule. Za par minuti zablisne, zagrni i vudri vu hrast strela pod kojim su obedve sedele, i obedve su na mestu mrtve ostale.

— **Strelil na vlak.** Na osobni vlak, koj je 16-ga o. m. iz Broda vu Zagreb išel, pri Novoj Gradiški nekakov lopov ob pol osmoj vuri na večer je strelil. Hiteč razbil je dve obloke, i na sreću nikoga nije pogodil. Oštra iztraga išče vezda toga lopova, da zadobije svoju zasluženu plaću.

— **Toča.** Proštu sredu bila je velika toča vu Štajerskoj, Brežica zvanom mestu. Silna toča uništila je do kraja gorice. Niti jedan grozd nije ostal, koj nebi bil pokvaren od toče. Kvar je veliki, ar je letošnji prirod gorica vnoغو obećaval.

Z A B A V A.

Cudnovata senja.

Pol noći je već prošlo. Na stražarskih ognjištih je plamen živahno titral prama gore, a okolo ognjišta su ležali dragoneri te su si svoje od napora zatrudjene a od zime prezeble kotrige tiela pri ognju, na koliko je to bilo moguće, grelu. Njihovi konji, koji su istot ak, kak i dragoneri vrućega dana pretrpeli, nisu se od truda niti ganuli, samo tu i tam je ov ili on popitom o zemlju lupil, a to ne iz petrece, već iz navade. Iz daleka su se čule patrole i predstraže sa svojimi »parolami«. Bilo je ratno vrieme u ziemsko doba!

Jedan izmed dragonerah se stane, vzeme snop slame te se bliže ognja legne i na svoj snop laktom podboči, kapu potegnue doli preko očiuh a kabanicom se zaogrne, da si i ledja od zime zaštiti pak se ovak povda svojim mislim.

»Nemogu spati« — mrmlal je sam seboj i sam sebi — »Kak god sem zmučen i truden od današnjeg napadaja. Danas je šestdeseti rođendan moje matere, pak su mi sve moje misli doma kod nje. Ja ju vidim, tu dobru staru ženu u duhu, kak molitvenika prelistava i Boga moli, da bi joj sina u tom ratu od pogibelji čuval te ga posle rata neozhiedjenoga na materinsko srce opet dopelal. Ja vidim u duhu, kak moju odieću, koju sam doma ostavil, pregledava i u ormar pospravlja. Oh draga mama, ja rado umrem za kralja i domovinu, ako to Bog hoće; ali oko se sretno povrnem domov, tak nema sretnijega čovieka od tvojega Florjana, jer ja imam najbolju mater ovoga svieta pak joj hoću još taj fatalčec života zasladiti, da bude prosta svih skrbih i tak bar dielom.čno naplaćena za brige, koje je sa mnom imala. — Kak je to samo rekla?« — govori poslie kratkog časa sam seboj — »Onda kad sam u vojSKU odhadjal? — Ah — je — rekla: Florjan, ti ideš danas prvi krat u svet i tvoja mati nebude okolo tebe; ti dojdeš u družtva tvoji kameradi te budu na zablude nagovarali. Ali nedaj se, već obećaj sad ovede tvojoj materi, da ćeš uvijek imati Boga pred očima i da ostaneš uvijek vieran kralju. Ja ću se za tebe Bogu moliti. Ako pak bi me u to vrieme, dok ćeš se ti za kralja i domovinu u ratu boriti, Bog iz ove suzne doline k sebi pozval, to ću ja na smrtnoj uri Boga prositi, da još jedan krat mojeja k tebi dopusti dojtii, za da ti, mojemu uvijek dobromu dietetu, još svoj zaduji blagoslov podielim. A kaj mati na smrtnoj uri, u hipu kad se duša od tiela oddružuje zaprosi, to joj bude izpunjeno, tak je moja babica tvrdila, a tvrdim i ja.«

On se sve više i više zadubi u razmišljanje, pak akoprem ga je zima po svih kotrigh stepala, ipak mu se pred zaprtemi oči na jedan krat stvori njegovo prijazno selce u protulietnom suncu, a sebe vidi u duhu sa križom na prsuh za junačtvo, u to svoje rodno miesto iz rata se povruiti i odmah u onu ulicu obrnuti, gde mu majkica stanuje; susedi ga pozdravljaju, a on baš hoće zapitati: »Jeli je mati doma?« — kad ga nieki šum u tom nepretrgne. — On pogleda gore i — o Bože! — On se zakamenio od straha. — Kojih dvadeset korakah od sebe vidi svoju mater mrtvačkim odie-lom odevenu sa križom u sklopljenih rukah. On hoće zaviknuti: »Mama!« — ali

mu se je požirak od straha stisnul, da niti jedna rieč nije mogla preko. U zdvojnosti klekne na zemlju i pruži obe ruke proti prikazi, kak da za milost moli, ona pak digne razpelo te ga blagoslovi, a zatim mu migne, da ju sledi.

»Kakova si goder ti prikaza« — veli on za se — »peklensko strašilo nikako nisi, jer onda nebi mogla uzeti spodobu moje pobožne i kriepostne majčice. Ja sam soldat, nebojim se ničesa, pak ću te slediti kamo ćeš me goder voditi.«

Ona naprovo na za njom. — Več su prošli predstraže i već su neopaženi isli mimo neprijateljskih stražah te su došli u šator gde su bili neprijateljski generali sakupljeni, koji su baš držali sednicu, kako će se dalje boj voditi, te je bilo zaključeno da, se još ove noći imadu prednje čete neprijatelja nenadano napadnuti i uništiti a onda odmah glavna navala na cielu vojsku učinili. — Dragoneru su lasi u vis rasli, kad je taj potajno zasnovani plan neprijateljskih vodjah čul. On je uvidel da je vojska, u kojoj je služil, u najvećoj pogibelji.

U tom hipu počuti Florjan, da ga je netko stepel za rame, on odre oči i vidi svoga stražmeštra pred seboj stati.

— Kaj ti je bies tebi dečko? — veli mu stražmešter — »Ėm se vlaš u snu, kak da si po nečistem obsednut, a govoriš pak glasno i burlačih sam seboj, da polag tebe nemremo spati. Kaj ti je došlo u glavu? — Ėm si kak miesečnjak.«

Florijau si rible oči i se plaho okolo zgliedava, vupre oči sad u stražmeštra, sad u svoje okolo oguja ležeće kamerade sad u svog na strani za drvo privezanoga konja te je ves u smutnji; sve mu se drugčije pričinja nego izbilja je; on nezna jeli je izbilja još na onom miestu, na kojem je zadriemal, ali konačno dojde k sebi i vidi da je sve u redu. On je samo sanjal. Pak ipak mu je nieki nutarnji glas — nutarnje čustvo — u uho šaptalo, da to nije moguće, da bi to sanja samo bila. On je lice svoje matere tak jasno videl, od nje blagoslov dobil; on je cieli spomonek neprijateljskih generalah u logoru posve dobro čul. Pri ovoj zadnoj misli mu krv navalu u lice; on se je, pobojal za svoju eskadronu. Več nije imel mira; on probudi svoje spavajuće kamerade te im sve na vlas, točno pripovieda, kakovu je u senji vidjenje imal i kaj je čul.

Iz početka su se bradati vojnici njegovomu pripoviedanju smejali te je dečinskom bajkom nazivali; ali kad Florijan nije hotel niti za vlas spozastih, već je pri svojem pripoviedanju čvrst ostal i dapače zahtieval, da ga odmah pred oberstara puste, zada i njemu pove, kaj je videl i čul, a drugčije je čini odgovornimi za posledice, koje polag njegovog vidjenja i čujenja posve sigurno nastupiti moraju, onda počeli jedan drugoga pogledavati, a stražmešter je izvršil mu želju te ga još u noći predvel oberstaru.

Kad su oberstara probudili te mu je Florjan pripoviedal svoje nočno vidjenje, dal je odmah cieli logor alarmirati i probuditi, držče se tog temeljnog stavka, u ratno vrieme niti najneznačajnu stvar za malu ili neštitnu držati, te je zajedno i odmah na komandirajućeg generala stafetu poslal, Ovaj je odmah odredil, i za tertal vure je bil već cieli kor u pripravi.

Nije dugo potrajalo i već se je iz daleka od predstražih čula pucnjava pušakah.

Neprijatelj je mislil celi kor u snu napasti te se nisu mogli zadosta načuditi, kad su na jedan krat od onih, koje su mislili da tvrdo spadaju, obkoljeni bili te su im se morali na milost i nemilost predati, poklankam ih je već prilični broj od neprijateljskih pušakah spopadal.

Kad se je u jutro sunce pokazalo te bojno polje razsvietilo, bil je neprijatelj već gotovo potučen. Nekoji su na smrt pogodjeni opali, drugi su tu ranjeni ležali, nekoliko ih je vušlo, a veći diel je bil zarobljen i u Florjanov logor odveden. Dakako da je ta pobieda bil na Florjanovoj strani koštala žrtve, jer i od njih je dosta opalo a i ranjenih bilo. Medju ranjenimi je bil i sam Florjan, on je bil sabljom na glavi ranjen. On je još na zavojnom mestu za ranjene ležal, kad je oberstar po nalogu komandirajućeg generala k njemu došel, te mu veliku zlatnu medalju na prsa prikapčil. Poslie je Florjan bil prenešen u špital, gde je ostal četiri tjedna na liečenju, a kad je poslie toga bil iz špitala zdrav odpuščen, predal mu je bojni liečnik lista, koj je već prije mesec dni prispel i koj je bil črnim pečatom zapečaćen.

Doktor mu ga nije hotel prije uručiti dok neozdrave jer je po crnom pečatu sudil, da nestoji nika; veseloga u njem, a žalost bi mogla ne ranjenoga i njegovo ozdravljenje nepovoljno dielovati. Pak je i pravo imal, jer žalostna viest makar i kak kasno dojde, i još prerano dojde.

Florijan je otvoril lista, bil je po jednom prijatelju mu pisani. Odmah iz početka je glasil list: »Žalostnu viest Ti imam javiti, da Ti je Tvoja dobra mamica baš na dan svoja šestdesetog rodjendana, ob pol noći preminula . . . »

Dragoner Florjan si rukami zastre lice te se razplače, a zatim pogled u nebo dignuvši si uzdahne: »Je, — materinska ljubav je vrhu svega; ona dapače traje još i poslie smrti — on kraj groba!« —

Em. Kollay

Nekaj za kratek čas.

Szervusz.

Zide se cigan jenput s plebanušom i pokloni se mu lepo kak već te ide.

Szerencsés jó napot kívánok, nagyságos fötiszteleendő ur!

Szervusz! — odgovori na kratkoma plebanuš.

Ali ciganu je nika ne išlo to vu glavu, zakaj se mu plebanuš ovak odkloni:

»Szervusz.« Obrne se vu drugu vulicu ali tak, da je za kratek čas opet došel pred plebanuša.

Szerencsés jónapot kívánok, nagyságos fötiszteleendő ur! — pozdravi ga zuovič.

Szervusz! — veli plebanuš po drugoč.

Szervusz, i pak szervusz, — premisljava si cigan. Ki je vrag to za pozórav? I opet se dokolura pred plebanuša, koj se pomalen šetal.

Szerencsés jó napot kívánok nagyságos fötiszteleendő ur! — nagiblje se gluboko — cigan. —

Szervusz! — opetuje plebanuš već po tretijput.

Cigana je na to već nekaj vrtalo od znatiželjnosti, i zato stupi pred plebanuša i pita:

Odprostite mi prečastni i presvetli gos-

pon kanonik, naj bili tak dobri kaj bi mi povedali, zakaj se mi navek odklonite ovak: szervusz, szervusz, szervusz?

Ej, cigan, — noruje se plebanuš — svaki szervusz je jedna koruna. —

Zakadenec se počose na to po zateljaku i odšelibri dimo.

Za nešteri tjeden vumre ciganu dete. Plebanuš ga vreu zakopa a zatim prosi za plaču, tri korune.

Pametujete presvetli gospone zgovarja se cigan — kaj ste mi rekli ove dneve, da je svaki szervusz jedna koruna. — Tak anda jenput szervusz, dvaput szervusz, triput szervusz, četiriput szervusz! Prosim ve išče jednu korunu vun.

Šteri je bolši?

Kalamper Jožka pelja svojega kuma v cirkvu. Po meši ga pita; no kum, kak se vam dopada naš kapelan?

Oh, dragi kum, to vam je čista drugi covek kak naš.

Naš plebanuš da se spravi na prodi-kalnicu, tak kriči da se stene stepleju, dočim vaš kapelan tak lepo stiha govori, da covek pod celom prodeštvom more dremati.

Kam nehodiju novine.

Jednoga selskoga dečka, koj je samo po glasu poznal cirkvu i školu, sledeće pitala plebanuš na izpitu:

No čuješ Domiter, predi kak bi te — zdal, poveć mi nekaj od kršćanskoga navuka iz med trejih božanskih persona koja je vumrla?

Oh, kaj je vumrla stera?! čudi se tram-pusz.

Ej, da te prelundal — zahruni plebanuš — tak ti niti to neznaš?

Prosim ponizno — brani se dečko a de bi ja to zazvedil, da nehodiju knam novine!

Prodeštvo na dan sv. Štefana.

Jeden zgornjega orsaga plebanuš, koji je po totskim dialektušu tri magjarskoga jezika, je na Štelanje sledeće prodeštvo držal:

Kedves keresztény hiveim!

Ma vagon a zend Istványnak az ő nevenapja. Zend Istvány szip ember vót, ju ember vót, de mar engedjen az a zend Istvány, ha kimondom, hogy migis gyak kilomb ember megvót a mi urunk Jezus Krisztus, ki neve dicserésik. Tehát jobb, ha beszélék a karomkodásnak haszontalanságáról. A ki lob: az tolvaj, de megis megvan neki a maga haszna; a ki iszig: az riszeges kórhely, de meg van neki az őve gyönyörűség. De a ki karomkodik, — teremtucscse — nincs meg annak se a zóvi haszna, sem nem a züvi gyönyörűség. Amen!

Dragi kršćeniki!

Denes sveti Štefan oblužava svoje godovno. Sveti Štefan je bil lep covek, dober covek, ali naj mi dopusti sveti Štefan, da vun zrečem, da itak je drugo forma covek bil naš gospon Jezus Kristus, koje ime se naj hvali i diči. Zato bu bolje da vam govorim od kletve. Koj vkradne, on je tolvaj, ali ipak ima zloga nekakovoga hasna; koj pije, on je zalokani lump, ali ipak ima zloga nekakovo veselje. Ali koj kune — — teremtucscse, — on nema zloga niti hasna veselje Amen!

Složil: Rhošóczy Elek

Šale.

Davali su babi
Kvočku i piščence,
A baba je neče,
Nego sve odmeče.

Davali su babi,
Gusku i žibiče,
A baba je neče,
Nego sve odmeče.

Davali su babi
Kravu i teliče,
A baba je neče,
Nego sve odmeče,

Davali su babi
Svinju i prašćice,
A baba je neče,
Nego sve odmeče.

Davali su babi,
Mladoga junaka,
Toga baba hoče,
S dvema rukama.

II.

Ja sem janak jako tužen,
Krčmaru sam čuda dužen.

Čekaj krčmar ja bum platil,
Gda bum ja vu škednju
[mlatil.

Več sem mlatil i pomlatil,
A krčmaru nisam platil.

Čekaj krčmar bum ti platil,
Najprv bum te dobro zmlatil,
Gdž te zmlatim, bum ti
[platil.

III.

Babe su se vozile,
Voz, voz, vozile.

Vu pletenih košćikih
Koš, koš, košćikih.

Jedna drugu pitala:
Pit, pit, pitala:

Kamje baba zub dela,
Zub, zub, zub dela?

Sinek joj je iztukel,
Tuk, tuk iztukel.

Iz širokom sekirom
Sek, sek, sekirom.

Dobro zdravlje.

Pri človeku,
Dobro zdravje,
Povoljno je
Vsigdar zglavje.
Onde, kade
Nije toga,
Nikaj nije
Povoljnoga.
Ov planeta gde kraljuje
Veselo srce rad zrokuje,
Lehko trpiš vse nevolje,
Ako zdravje je po volje.

3218. sz. 907.

Árverési hirdetés.

A perlaki kir. járásbíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaságnak Róbits Lénárd (nős Hederies Agóthával) és Zugorec Katalin férj. Kolonics Lénárdné muracsányi lakosok elleni végrehajtási ügyében 188 k. tőke, ennek 1907 évi január hó 15 napjától járó 6 százalékos kamatai, 5 K. 35 fl. óvási és közlési, 1 harmad százalék váltódíj és 51 K. 50 f. eddigi, 18 k. árverés kérvényi költség behajlása végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. járásbíróság területén fekvő Muracsány községi 60 sz. szljvben foglalt 68 hrsz. 60 sz. ház. udvar és kert, a 4 sorsz. a. foglalt az 1100 sz. tkv. A lapján bevezetett közös legelőből járó 48/31240-ed rész, s az 5 sorsz. a. foglalt 3630 sz. tkv. alapján, bevezetett közös erdőből járó 48/18864 rész, s az 1881. LX. cz. 156 §-a alapján egészben 926 kor. az t. o. 4125 sz tkvben A † 1 sorsz. a foglalt az 1100 sz tkv. A lapján bevezetett közös legelőből járó 24/31240-ed rész 6 kor. az u. o. 4173 sz tkvben A † 1 sorsz. a foglalt az 1100 sz. tkv. A lapján bevezetett közös legelőből járó 12/31240 rész 6 kor kikiáltási árban mint becsárban az

1907. évi október hó 8-án d. e. 9 órákor

Muracsány községi házánál dr. Zakál Lajos perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megkartandó árverésen a becsáron alul is eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltásiár 10%, bánatpénz fejében letenni, s a vevő a vetelért 3 egyenlő részletekben lefizetni köteles és végre az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Muracsány község előljárásiágánál megtekinthetők.

A kir. járásbíróság, mint tkvi. hatóság.
Perlak, 1907. július 19-én. 555

Egy jó erkölcsű fiu

tanulónak

azonnal felvétetik.

Pollák Gyula

divatárkereskedésében

Csáktornyan.

556 1—1

Globina legjobb és legfinomabb
Czipőtisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv.-társ Lipose és Eger.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY

összes

költői művei.

Diszkötésben 5 korona.

Kapható:

STRAUSZ SÁNDOR könyvkereskedésében
Csáktornyan.**Ház eladás.**Csáktornyan a Festetics-utcában
levő Raák-féle**h á z**

eladó. Bővebbet

Raák Adolf Kassa.

558 1—2

Strausz Oszkár

A Primás Kisasszony

(Ein Walzertraum.)

Operette 3 felvonásban.

2 füzet ára 6 korona.
kapható**Strausz Sándor**

könyvkereskedésében Csáktornyan.

BUDAPESTEN**AZ EGYETLEN****FÜGGETLEN****ELLENZÉKI**

nagy napilap

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre	28 kor.
Fél évre	14 „
Negyedévre	7 „
Egy hónapra	2.40 „

Megrendelési cím „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala

Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Anna.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Neill.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jelesit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczy Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Beniczky Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaal József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseggy Ferencz
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes beköltési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként 31 kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

A _____ esztől
csinnel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizelendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánvéndő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: _____
Név és állás: _____

559 1-10

A PAULA

sóskúti

FORRÁS természetes hazai diuretikus gyógy-
ásványvíz. Leghírnevesebb orvos-professoraink
kiváló gyógyeredményeket érnek el vele minden-
nemű hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknél és a **legakutabb gyomor** betegségeknek is
biztos hatása van.

Főszéles és különleges gyógyszer gyomorfegés ellen és vizeleti zavaroknál.

Kapható minden jobb fűszer- és ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusító:
STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornyan.

NESTLE-JEVO

BRAŠNO ZA DJECU
(Kindermehl)

Davno priznana hrana za zdravu i bolesnu djecu kao što i boluje na želudcu. Zastičuje i čuva protiv povraćanja, prolievu i kožnim ospinama.

Sadržaje najbolje alpinsko mlieko

Brodjare „O njezi djece“ šalje na zahtjev badava **HENRI NESTLE**,
Beč, I., Biberstrasse 11.

Bečve se u svim ljekarnama i drogerijama po K 1-80.

Gabona árák. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m-cent.	kor. fill.
Buza	pšenica	20.00 —
Rozs	hrz	15.50 —
Arpa	ječmen	14.50 —
Zab	Zob	15.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.00 —
Fehér bab uj	Gráh beli	18.50 —
Sárga bab	→ žuti	16.00 —
Vegyes bab	→ zrnésan	14.50 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Košćice	20.00 —
Bükköny	Gráhorka	15.00 —

Bischitzky Miksáné, Nagykanizsa.

Nagy választék új és átjátszott zongorák, pianinók, fusharmoniumok és cimbalmokban

Részletfizetésre is!

Hangszerek bérbe adatkak. 994 13-20

Üzleteladás.

Drávaszentiván községben levő

vegyes-kereskedésem

(összes áruk, berendezéssel) szabad kézből eladó.

Glésinger Ignác.

557 1-1

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasu ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegekben —.30, —.60, 1. — és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

esakis Poloskák ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5. K. kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Kapható: Stráhia Testv. és ifj. Premecz Miklós cégnél.

Keil-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-féle aranyfénymáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalapfesték minden színben.

536 5-6

Mindenkor kaphatók.

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan. — Horvat A. Varazsdon.

Iparos és kereskedő előfizetőink czégét
a rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

Iparos és kereskedő előfizetőink czégét
a rovatban díjmentesen közöljük.

Bádogos: Hübsch Manó, (feszónraktár) Csáktornya Dorner Sándor	Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya	Kőfaragó és sirkő készítő: Tersztenyák Bódog, Csáktornya	Url- és női divat, játék és diszmiárak: Kelemen Béla, Csáktornya
Börkereskedő: Mayer Testvérek, Csáktornya	Épület és mulakatos: Horváth István Csáktornya	Likörgyár: Hochsinger M. és fiai Csáktornya készíti a híres »Glória« sósorszezt 12 üveg bérmentve 5 korona	Vaskereskedés: Prostenik Gusztáv, Csáktornya Bernyák Károly, utóda
Borbély és fodrász: Nádaadi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd,	Férfi szabók: Ivacsics Ignác, Csáktornya	Mészáros: Nuzsy Mátvás, Csáktornya	Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal, Csáktornya
Butorraktár: Schwarz Lipót, Varazdín	Férfi és női divatárak: Zrinyi Viktor, Csáktornya	Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varazdín	Vendégülök: Hajas József, Csáktornya Pecornik Ottó, " " Hencsey Gábor, " " Antonovics József, " " Becsey Albert, " " Horváth Mihály (Fehér galamb) " " Horváth Géza, " " Kelemen Imre, " " Mráz Jenőné, " " Prusztáz Alajos, " " Deutsch Zsigmond, " " Schlesinger Mór, " " Mihálics Ferencz, " " vendégülök avasuthoz
Czukrász: Kertész Lajos, Csáktornya	Fűszerkereskedések: Todor R. utóda, Csáktornya Gráner Testvérek, " " Mráz testvérek, " " Ifj. Premecz Miklós, Perlak Sostarics Pál, Szombathely Szeiverth Testvérek Vasselenyi-utca	Pezgőgyár: Muraközi pezgőgyár, Csáktornya	Szobozók: Singer Salamon, Szoboticza Kalchbrenner Ferencz, Stridó
Czipész: Masztnak József, Csáktornya	Kávéházak: Hajas József, Csáktornya Horváth Géza, " " Gerstmann Lipót, " "	Pék: Stolcer József, Csáktornya	Zongora készítő, hangoló és raktáros: Wogrincsic Ferencz, Nagykanizsa Erzsébet királyné-tér 10.
Divatáruház: Herzer Izidor, Csáktornya Liszt és Brodnják, Stridó	Képfestő: Scheiber Mór, Csáktornya	Rőfőskereskedő: Hirschsohn Testvérek, Csáktornya	
		Szállító és deszkakeresk. Löbl Mór és fia, Csáktornya	
		Tejet és tejtermékeket Csáktornyára házhoz szállít Bányavári gazdaság.	
		Üveg és porcellánkeresk: Tótor. R. utóda, Csáktornya	

Könyv- papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Muraközi borok eladása.

A csáktornyai grófi várpinczéből mintegy **100 hektoliter uradalmi termésű több évfolyamu fehér ó-bor** fog folyó évi

szeptember 18-án és 25-én d. e. 9 órakor árverésre

bocsátatni. A borvételre vállalkozók az árverésre ezennel meghivatnak.

551 3-3

Uradalmi tisztség.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

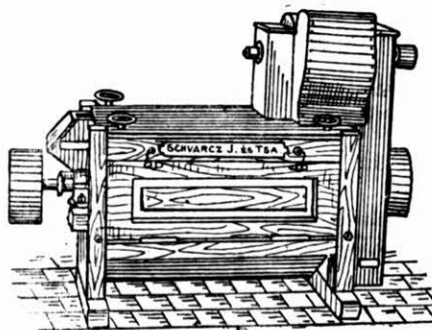
Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Lévelezim: 872 35-52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

DÁRIUS

Hántoló és hegyező-gép.

Törvényesen védett (n
fekvőszerkezettel, mun-
káközben szabályozha-
tó surlaköpennyel és
surla- verőkkel. ✻ ✻

Kérjen árat.

**Schvarcz József
és Társa**

műszaki iroda és raktár.

Gépszijgyár. Budapest

V, Váci-körút 26.

864 34-52